

20.04.2015

02 748

ИЗБОРНОМ ВЕЉУ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

Одлуком Научно-стручног већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Нишу бр. 8/18-01-002/15-035 од 18. марта 2015. године, именована је Комисија за писање извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор наставника у звање доцент за ужу Међународно-правну научну област Правног факултета Универзитета у Нишу, у саставу: проф. др Мирко Живковић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Нишу, проф. др Бернадет Бордаш, редовни професор Правног факултета Универзитета у Новом Саду и проф. др Давор Бабић, ванредни професор Правног факултета Свеучилишта у Загребу. Комисија је прегледала конкурсни материјал и Изборном већу Правног факултета Универзитета у Нишу подноси

ИЗВЕШТАЈ

I О КОНКУРСУ

На конкурс за избор једног наставника у звање доцент за ужу Међународно-правну научну област, објављеном у *Службеном гласнику Републике Србије*, бр. 19 од 20.02.2015. године, пријавила се др Сања Марјановић, стручни сарадник Центра за правна и друштвена истраживања Правног факултета у Нишу. Комисија је констатовала да је кандидаткиња поднела сва неопходна документа предвиђена конкурсом, законом и другим општим актима и тако испунила услове за мериторно одлучивање о избору.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТКИЊИ

1. Основни биографски подаци

Др Сања Марјановић рођена је 27.06.1979. године у Нишу, у коме је завршила основну школу и Гимназију „Стеван Сремац“, друштвено-језички смер. Студије права на Правном факултету Универзитета у Нишу уписала је школске 1998/1999, а дипломирала школске 2004/2005.

године са просечном оценом 9,77. Пре заснивања радног односа на Правном факултету у Нишу, радила је као судијски приправник у тада Општинском (сада Основном) суду у Нишу, у периоду од октобра 2005. до децембра 2006. године.

Као сарадник у настави за ужу Грађанско-правну научну област Правног факултета Универзитета у Нишу почела је да ради 01.12.2006. године, од када је изводила вежбе из предмета Међународно приватно право. За асистента за ужу Грађанско-правну научну област изабрана је 25.09.2008. године. Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу радни однос јој је продужен 01.07.2011. године за период од 3 године, сада као асистенту за ужу Међународно-правну научну област. Почев од 26.09.2014. године распоређена је на радно место стручни сарадник-технички секретар Центра за правна и друштвена истраживања Правног факултета у Нишу. Кандидаткиња говори течно енглески језик, на коме и пише, а користи се и француским језиком.

2. Стручна биографија

2.1. Основне студије

Кандидаткиња је уписала студије права на Правном факултету Универзитета у Нишу школске 1998/1999, а дипломирала школске 2004/2005. године са просечном оценом 9,77. У току студирања била је стипендиста града Ниша, у периоду од 2001. до 2003. године. Такође, била је и стипендиста владе Краљевине Норвешке, 2001. године, а добитник је и награде Министарства правде и локалне самоуправе Републике Србије за најбоље резултате постигнуте у току студија права (за Правни факултет у Нишу), уручене поводом Дана правосуђа, 2002. године.

2.2. Последипломске студије

Школске 2005/2006. године уписала је последипломске студије на Правном факултету у Нишу за стицање академског звања магистар правних наука, смер за кривично право. Школске 2006/2007. године, одлуком декана Факултета кандидаткиња је одобрен прелазак на смер за породично право и признат испит из предмета Методологија правних наука (оцена 10). Након тога, 2008. године, одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу кандидаткиња је одобрен прелазак на докторске студије права, признат испит из предмета Методологија правних наука, док је семинарски рад „Наслеђивање у европском међународном приватном праву – Green Paper Succession and Wills Европске комисије од 01. марта 2005. године“ (одбрањен 05.07.2007.

године) признат као приступни рад. Након тога, положила је и приступни испит из предмета Међународно приватно право.

Др Сања Марјановић је на докторским академским студијама Правног факултета Универзитета у Нишу, поред Методологије правних наука, положила још и испите из следећих предмета: Међународно приватно право, Грађанско процесно право, Међународно приватно право Европске уније, Породично право (признат као испит из предмета Дете у међународном приватном праву), Вансудско решавање спорова, Аутономија воље у међународном приватном праву и Међународно приватно право међународних организација, остваривши при томе просечну оцену 10,00. Успешно је одбранила и два семинарска рада („Обавеза издржавања у комунитарном међународном приватном праву“ и „Међународна отмица деце у хашком и европском међународном приватном праву“; ментор за оба семинарска рада био је проф. др Мирко Живковић).

Докторску дисертацију под називом „Заштита деце у хашким конвенцијама о међународном приватном праву“ (ментор проф. др Мирко Живковић) одбранила је са одликом 30. јануара 2015. године, пред Комисијом у саставу: проф. др Бернадет Бордаш (Правни факултет Универзитета у Новом Саду), проф. др Мирко Живковић (Правни факултет Универзитета у Нишу) и проф. др Давор Бабић (Правни факултет Свеучилишта у Загребу). Тиме је кандидаткиња стекла научни назив доктора правних наука за ужу Међународно-правну научну област.

2.3. Избори у наставна и научна звања

Др Сања Марјановић засновала је радни однос на Правном факултету Универзитета у Нишу 01.12.2006. године, као сарадник у настави за ужу Грађанско-правну научну област (наставни предмет Међународно приватно право). Као сараднику у настави, радни однос јој је продужен Анексом бр. 01-3372/1 од 12.09.2007. године за још једну годину. За асистента за ужу Грађанско-правну научну област изабрана је одлуком Наставно-научног већа бр. 01-3466/3 за период од три године, почев од 25.09.2008. године. Као асистенту за ужу Међународно-правну научну област, радни однос јој је продужен за период од још три године одлуком Наставно-научног већа бр. 01-1424/4, почев од 25.09.2011. године. Решењем декана Факултета бр. 01-1797/2014 од 19.09.2014. године распоређена је на радно место стручни сарадник-технички секретар Центра за правна и друштвена истраживања Правног факултета у Нишу, почев од 26.09.2014. године.

2.4. Стручно усавршавање

Кандидаткиња је учествовала на семинарима и конференцијама организованим на домаћим и страним универзитетима, а усавршавала се и током студијских боравака у иностранству.

Када је реч о семинарима, похађала је семинар „Активно учење и клинички програм обуке за заштиту права жена“ у организацији Правног факултета у Нишу, 2007. године. Такође, учествовала је и на семинару организованом у Берлину у оквиру пројекта Tempus and ENMCR - *European Master in Children's Rights*, од 17-21.11.2007. године. Присутствовала је семинару FP7/REGPROT/Радионица о писању предлога пројеката, у организацији Министарства науке Републике Србије, одржаном на Универзитету у Нишу, 2008. године. Поред тога, учествовала је и на семинару организованом у Београду, у сарадњи Правосудне академије и *European Institute of Public Administration (EIPA)* под називом „Породично право ЕУ“ (предавачи: *Petra Jeneu*, Senior Lecturer, *European Centre for Judges and Lawyers*, Luxembourg и *dr Haris Meidanis*, attorney-at-law, Athens, Greece), у периоду од 21-22. јуна 2012. године.

У току стручног усавршавања, присуствовала је и следећим међународним конференцијама: *Regional Cooperation in the Field of Civil Proceedings With International Element*, 16-18. октобра, 2008. године, Правни факултет у Бања Луци; *Савремена питања међународног приватног права и европског приватног права*, организованом у част др Кристе Јесел-Холст, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, 20. мај 2011; и, коначно, регионалној конференцији Министарства правде Републике Србије и TAIEХ - *Regional Conference on the 1980 Hague Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction*, одржаној од 3. до 4. фебруара 2011. године у Београду.

На Округлом столу *Best interest of a child in cross border cases*, који је 4. априла 2014. године организовао Правни факултет Свеучилиштва *Josip Juraj Strossmayer* у Осиеку (*Jean Monnet* катедра за европско радно право, европско право једнакости и европско право људских права) одржала је презентацију на тему *Best interest of a child in the system of Hague Conventions*, у оквиру друге сесије „International Practice of Child Protection - Hague conventions“, након излагања проф. Роберта Спектора (*profesor emeritus* Охајо, делегат САД-а при Хашкој конференцији за међународно приватно право). Округли сто је био намењен судијама и адвокатима у Републици Хрватској, као и представницима Министарства социјалне политике и младих Републике Хрватске.

Када је реч о студијским боровцима у иностранству, кандидаткиња је најпре пре избора у звање асистента, у оквиру пројекта „TEMPUS JEP POGESTEI - Post-graduate Studies for European

Integration at the Faculties of Law at the Universities of Belgrade, Niš and Novi Sad" боравила априла 2008. године у Аустрији, на Правном факултету у Салцбургу (*Rechtswissenschaftliche Fakultät, Universität Salzburg*). Током боравка на овом факултету, одржала је 22. априла 2008. године предавање на енглеском језику у оквиру часа професора Мајкла Гајстлингера на тему "*Some opened questions of the Private International Law related to the changes of sovereignty: example of EY-U and Kosovo*".

Након избора у звање асистента, боравила је две недеље на Макс-Планк Институту за упоредно и међународно приватно право у Хамбургу (*Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Privatrecht*), у периоду од 15-30. октобра 2012. године, током кога је обавила научно истраживање за потребе израде докторске дисертације.

2.5. Наставно-научни рад

Др Сања Марјановић је, почев од школске 2006/07. године, самостално изводила вежбе, консултације и колоквијуме из предмета Међународно приватно право. Одлукама Наставно-научног већа, од школске 2011/12. до школске 2013/14. године, била је распоређена за извођење вежби на мастер студијама права на Међународноправном модулу из предмета Упоредно међународно приватно право, Међународно породично право и Међународно приватно право кашких конвенција. У току 2013. и 2014. године изводила је вежбе из Међународног приватног права на основним академским студијама права и у високошколској јединици у Медвеђи.

2.6. Активности на факултету и у широј друштвеној заједници

Када је реч о активностима на факултету, др Сања Марјановић је била укључена у организовање научних скупова и конференција на Правном факултету Универзитета у Нишу, пре свега, јубиларне X Међународне конференције из међународног приватног права *A Decade in the Development of Private International Law: 2003-2012* (4-5. октобар 2012. године). Поред тога, кандидаткиња је била ангажована и на пословима обављања пријемног испита, а била је и члан Комисије за испитивање испуњености услова за стицање звања дипломираног правника на Правном факултету Универзитета у Нишу (2009. године), као и Статутарне комисије (2012. и 2013. године).

У погледу активности у широј друштвеној заједници, најпре је решењем Министра правде Републике Србије бр. 119-01-4/2009-06 од 26.07.2011. године именована за секретара Радне групе Министарства правде за израду Нацрта новог Закона о међународном приватном праву Републике

Србије. Дужност секретара обављала је до завршетка рада Радне групе и предаје коначне верзије Нацрта Министарству правде, 07. јула 2014. године. Осим тога, др Сања Марјановић је именована од стране Министарства правде Републике Србије за експерта Републике Србије у неформалној мрежи експерата Хашке конференције за међународно приватно право, установљеној са циљем да се унапреди примена Конвенције о надлежности, меродавном праву, признању и извршењу и сарадњи у материји родитељске одговорности и мера за заштиту деце од 19. октобра 1996. године. Кандидаткиња је члан ове мреже од 2012. године до данас. Такође, на позив тадашњег Генералног секретара Хашке конференције, др Ханса ван Лона, присуствовала је седници Савета за опште послове и политику Хашке конференције за међународно приватно право (Хаг, 09-11. април 2013. године).

Након тога, кандидаткиња је (заједно са проф. Мирком Живковићем), по позиву холандског проф. Лика Конрада, одговорила на упитник Савета Европе о пресељењу детета с аспекта породичног и међународног приватног права Републике Србије, који чини саставни део објављене студије *Упоредна анализа постојећих правила о пресељењу детета у Европи* (European Committee on Legal Co-operation (CDCJ) CDCJ drafting group on Prevention and Resolution of Parental Disputes (Relocation of Children), 11-12 September 2013 Strasbourg, Council of Europe, *A Comparative Analysis of the Current Rules on Child Relocation*, prepared by Lieke Coenraad, Professor of Private International Law, Faculty of Law, Vrije Universiteit, University of Amsterdam, The Netherlands, CDCJ(2013)11).

За потребе Министарства правде Републике Србије (Одељења за међународну правну помоћ у грађанским стварима), одговорила је и на два упитника Хашке конференције за међународно приватно право о грађанскоправној заштити од насиља. У оба случаја, она су се односила на уређење грађанскоправног аспекта заштите од насиља у породичном и процесном праву, као и међународном приватном праву Републике Србије. Поред тога, у овим упитницима требало је и учинити предлог за уређење ове материје како у националном законодавству тако и у оквиру Хашке конференције за међународно приватно право (2012. и 2014. године). Такође, у току 2013. године, за потребе Министарства правде, Одељења за међународну правну помоћ у грађанским стварима, др Сања Марјановић је сачинила извештај о усаглашености Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља и Нацрта новог Закона о међународном приватном праву са Регулацивом Савета 44/2001 од 22.12.2000 о надлежности и признању и извршењу пресуда у грађанској и трговачкој материји (*Council Regulation (EC) No 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters*), који је чинио саставни део извештаја о усклађености законодавства Републике

Србије са релевантним прописима ЕУ, представљеног током скрининга Поглавља 24, децембра 2013. године у Бриселу, на састанку представника Министарства правде са представницима Европске комисије. Кандидаткиња је пружала и стручну помоћ Министартву правде Републике Србије приликом уређивања сајта Министарства у стручном делу, у погледу ослобођења од полагања акторске кауције и утврђивања постојања услова реципроцитета.

У току 2014. године, др Сања Марјановић је два пута била известилац на седницама Савета за међународно приватно право Владе Републике Србије. Оба пута се радило о разматрању потребе ратификације појединих хашких конвенција од стране Републике Србије – најпре, Конвенције о надлежности, меродавном праву, признању и извршењу одлука и сарадњи у материји родитељске одговорности и мера за заштиту деце из 1996. године, а затим, Конвенције о међународном остваривању издржавања деце и других облика породичног издржавања из 2007. године. Уједно, кандидаткиња је, за потребе надлежних министарстава, учествовала у превођењу Хашког протокола о меродавном праву за обавезе издржавања, Хашке конвенције о заштити деце и сарадњи у области међународног усвојења и Хашке конвенције о надлежности, меродавном праву, признању, извршењу и сарадњи у материји родитељске одговорности и мера за заштиту деце.

2.7. Учествоје на научним конференцијама на којима су изложени научни радови

1. Научна конференција „Изградња правног система Републике Србије“, Правни факултет у Нишу, 2007. година, саопштен рад „О усклађености домаћег међународног приватног права са тенденцијама комунитарног права у материји меродавног права за наследне односе“.
2. Међународна научна конференција „Право Републике Србије и право Европске уније - стање и перспективе“, Правни факултет у Нишу, 2009. година, саопштен рад „Обавеза издржавања деце у комунитарном међународном приватном праву“.
3. IX Међународна конференција из међународног приватног права: „*Recent trends in European Private International Law – Challenges for the national legislations of the South East European countries*“, Правни факултет „Јустинијан Први“ у Скопљу, 2011. година, саопштен рад „Јурисдикциони имунитет државе - између унутрашњег и међународног права“.
4. Међународна научна конференција „Екологија и право“, Правни факултет у Нишу, 2011. година, саопштен рад „Еколошке штете у међународном приватном праву ЕУ“ (коауторство са проф. др Мирком Живковићем).

5. Међународна научна конференција „Усклађивање права Србије са правом ЕУ“, Правни факултет у Нишу, 2014. година, свопуштен рад „Утицај хашких конвенција о међународном приватном праву на усклађивање права Србије са правом Европске уније у материји заштите деце“.

3. ПРЕГЛЕД НАУЧНОГ И ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

3.1. Преглед научних и стручних радова

Др Сања Марјановић је објавила, поред докторске дисертације, већи број научних и стручних радова. Иако су радови др Сање Марјановић, објављени до 2008. године, били наведени и оцењени приликом њеног ранијег избора, у овом извештају се наводи њена целокупна библиографија. Радови кандидаткиње објављени у периоду после избора у звање асистента биће посебно анализирани у тачки 4. овог дела Извештаја.

3.1.1. Радови објављени до избора у звање асистента (анализирани и оцењени приликом избора за асистента)

1. *О усклађености домаћег међународног приватног права са тенденцијама комунитарног права у материји меродавног права за наследне односе / Сања Марјановић*
У: Зборник радова Правног факултета у Нишу. – Ниш : Правни факултет, 2007. – Бр. 49 (2007), стр. 363-390, ISSN 0350-8501 (M52)
2. *Остваривање права на правично суђење у поступку поводом наследноправних односа са иностраним елементом / Сања Марјановић* У: Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије : тематски зборник радова. 2 / /уредник Невена Петрушић/. – Ниш : Центар за публикације Правног факултета, 2007. – Стр. : 149-160, ISBN 978-96-7148-080-2 (M44)
3. *Признање страних судских одлука као прејудичијелно питање у извршном поступку / Сања Марјановић*
У: Зборник радова Правног факултета у Нишу. 50. – Ниш: Правни факултет, 2007. – Бр. 50 (2007), стр. 209-222, ISSN 0350-8501 (M52)

4. *Меродавно право за вануговорне облигације у комунитарном међународном приватном праву* / Сања Марјановић
У: Зборник радова Правног факултета у Нишу. – Ниш : Правни факултет, 2008. – Бр. 51 (2008), стр. 209-240, ISSN 0350-8501 (M52)

5. *Судска надлежност и меродавно право за развод брака у комунитарном међународном приватном праву* / Сања Марјановић
У: Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије : тематски зборник радова. Књ. 4 / уредник Невена Петрушић/. – Ниш : Центар за публикације Правног факултета, 2008. – Стр. 57-77, ISBN 978-86-7148-087-1 (M44)

3.1.2. Радови објављени након избора у звање асистента

Имајући у виду да је кандидаткиња изабрана за асистента 2008. године, а да јој је 2011. године продужен радни однос, те да радови објављени у периоду након избора 2008. године нису до сада били предмет анализе и оцењивања, након избора у звање асистента др Сања Марјановић је објавила следеће радове:

Монографски радови

Докторска дисертација, *Заштита деце у хаџким конвенцијама о међународном приватном праву*, 440 страна, Ниш, 2014 (M71).

Чланци

1. *Обавеза издржавања деце у комунитарном међународном приватном праву* / Сања Марјановић
У: Право Републике Србије и право Европске уније - стање и перспективе. Св. 2 / уредници Наташа Стојановић, Срђан Голубовић/. - Ниш : Правни факултет, Центар за публикације, 2009. - Стр. 283-314, ISBN 978-86-7148-099-4 (M44)

2. *Саопштавање правних схватања суда у парничном поступку* / Сања Марјановић У: Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије : тематски зборник радова. Књ. 3 / уредник Невена Петрушић/. – Ниш : Центар за публикације Правног факултета, 2009. – Стр. 203-212, ISBN 978-86-7148-103-8 (M44)

3. *Европске перспективе међународне медијације у грађанским и трговинским споровима*/СањаМарјановић

- У: Зборник радова Правног факултета у Нишу. – Ниш : Правни факултет, Центар за публикације, 2010. – 55 (2010), стр. 173-194, ISSN 0350-8501 (M52)
4. *Мед-арб као модел алтернативног решавања спорова* / Сања Марјановић
У: Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије : тематски зборник радова. Књ. 5 / уредник Невена Петрушић/. – Ниш : Центар за публикације Правног факултета, 2010. – Стр. 191-200, ISBN 978-86-7148-121-2 (M44)
5. *Еколошке штете у међународном приватном праву ЕУ* / Мирко Живковић, Сања Марјановић
У: Екологија и право: тематски зборник / [уредници Предраг Димитријевић, Наташа Стојановић ; превод Гордана Игњатовић]. - Ниш : Центар за публикације Правног факултета, 2011. - Стр. 385-404, ISBN 978-86-7148-146-5 (M44)
6. *International Adoption in Serbian Law* / Mirko Živković, Sanja Marjanović
У: *Revue hellénique de droit international*. - Athens : Sakkoulas Publ., 2011. - 1(2011), str. 173-198, ISSN 0035-3256 (M53)
7. *Јурисдикциони имунитет стране државе - између унутрашњег и међународног права* / Сања Марјановић
У: Зборник на трудови од деветтата Конференција за Међународно приватно право „Најнови тенденције во Европското Међународно приватно право“, 23 Септември, 2011. – Скопје : Правен факултет „Јустинијан Први“, 2011. – Стр. 233-248. (M53)
8. *Међународна надлежност за спорове о издржавању у међународном приватном праву Србије de lege lata и de lege ferenda* / Сања Марјановић
У: Зборник радова Правног факултета у Нишу. - Ниш : Правни факултет, 2013. - Бр. 65 (2013), стр. 399-418, ISSN 0350-8501 (M51)
9. *Уобичајено боравиште детета - пресуда у случају Харун* / Сања Марјановић
У: Усклађивање права Србије са правом ЕУ: тематски зборник радова / главни и одговорни уредник Мирослав Лазвић. - Ниш : Правни факултет, 2014. - Стр. 463-486. ISBN 978-86-7148-187-8 (M44)
10. *Утицај хашких конвенција о међународном приватном праву на усклађивање права Србије са правом ЕУ у материји заштите деце* / Сања Марјановић
У: Зборник радова Правног факултета у Нишу. – Ниш : Правни факултет, Центар за публикације, 2014. – Бр. 68 (2014), стр. 875-892, ISSN 0350-8501 (M51)

4. ПРИКАЗ РАДОВА ОБЈАВЉЕНИХ НАКОН ИЗБОРА У ЗВАЊЕ АСИСТЕНТ

а) Докторска дисертација

„Заштита деце у хашким конвенцијама о међународном приватном праву“, Ниш, 2014, 440 страна (M71).

Докторска дисертација кандидаткиње Сање Марјановић на тему *Заштита деце у хашким конвенцијама о међународном приватном праву* систематизована је у четири дела, поред Увода и Закључка: 1) Настајак и развој хашких конвенција о заштити деце, 2) Стварање модерног хашког система заштите деце, 3) Најбољи интерес детета у хашком систему заштите деце и 4) Корелација хашког система заштите деце и међународног приватног права Европске уније. Докторска дисертација (стр. 1-411), поред тога, садржи у прилозима - Списак коришћене литературе (стр. 412-430), Списак судских одлука (стр. 431-438), као и Списак коришћених скраћеница (стр. 439-440). Дисертација, дакле, укупно има 440 страна текста откуцаног у New Times Roman, величина слова 12.

У првом делу рада (стр. 10-44) аутор се бави хашким конвенцијама о заштити деце у почетном периоду деловања Хашке конференције за међународно приватно право (анализирајући тзв. старе хашке конвенције, Глава I), као и у средњем периоду њене активности (који означава као *почетак* стварања хашког система заштите деце, Глава II). Ова класификација последица је ауторкине идеје да све хашке конвенције о заштити деце подели у три групе, према хронолошком редоследу и значајним тренуцима у раду Хашке конференције (Други део рада посвећен је модерном систему хашких конвенција о заштити деце). Иако једноставна, ова трипартитна подела (стари - средњи - модерни период), заснива се на промишљеном настојању да се укаже на континуитет у стварању хашког система заштите деце и повезаност каснијих конвенција са ранијим. Наиме, објашњавајући намере творца првих хашких конвенција те врсте и разматрајући њихове добре и лоше стране, ауторка је показала да је свака наредна генерација ових конвенција обогаћени и побољшани продужетак претходних радова у окриљу Хашке конференције. На тај начин, коначно, омогућила је да се лако разуме да су и данашње, модерне хашке конвенције о заштити деце, сачињене у складу са савременим достигнућима науке међународног приватног права, (тек) наставак прошлог, али исто тако, (тек) последња фаза на дугом путу заштите деце који ће се градити у будућности.

Када је реч о тзв. старим хашким конвенцијама, предмет посебне пажње је Хашка конвенција о старатељству над малолетницима из 1902. године. Према овој првој Конвенцији посвећеној деци, ауторка се током анализе њених одредаба односи са поштовањем, али са потребном научном доследношћу пише о њеним карактеристикама и слабостима. Тако, посебно указује на ограниченост поља њене примене *ratione personae*, на доминацију држављанства као примарне тачке везивања (што данас изгледа анахроно, али сасвим у духу времена у коме је Конвенција настала), на однос према уобичајеном боравишту детета (као новој тачки везивања која се први пут спомиње управо у овој Конвенцији), затим, на затвореност саме Хашке конференције (према државама које нису биле представљене на њеним сесијама), као и на друга решења која се из данашње перспективе могу квалификовати као недостаци. На крају, резимирајући своју анализу, ауторка не пропушта да наговести значај и утицај који је ова Конвенција извршила на даљи развој заштите деце у оквиру Хашке конференције, започињући тако да расплиће драгоцену нит континуитета.

У хашке конвенције средњег периода сврстане су следеће хашке конвенције: Конвенција о меродавном праву за обавезе издржавања према деци (1956), Конвенција о признању и извршењу одлука о издржавању деце (1958), Конвенција о надлежности органа и меродавном праву у материји заштите малолетника (1961), Конвенција о надлежности, меродавном праву и признању и извршењу одлука о усвојењу (1965), Конвенција о меродавном праву за обавезе издржавања (1973) и Конвенција о признању и извршењу одлука о обавезама издржавања (1973). Приликом анализе ових конвенција, ауторка је изабрала добар методолошки приступ – уместо разматрања сваке од њих појединачно, она је, најпре, настојала да установи њихове заједничке карактеристике (које истовремено представљају почетак стварања *система заштите деце* у окриљу Хашке конференције), да би се потом осврнула посебно на конвенцијске парове у материји издржавања (Конвенција 1956 и Конвенција 1958, односно, друге две, у симетричном пару, донете 1973. године). Такође, одговарајућа пажња посвећена је и конвенцијама из 1961, односно 1965. године.

Заједничке карактеристике хашких конвенција средњег периода представљају *најпре*, слабљење утицаја држављанства детета као примарне тачке везивања и као критеријума надлежности и значајно повећање примене уобичајеног боравишта детета у обема овим функцијама; *затим*, све учесталија примена колизионих норми, односно норми о надлежности које су конструисане тако да изражавају идеју повољности (*favor filii, favor creditoris*) и *najзад*, тежња ка *Gleichlauf*-у, односно намера твораца конвенција да се оствари једнообразност норми о надлежности и колизионих норми, како би се у крајњем исходила примена права државе суда (*lex*

fori). Осим тога, када је реч о самим конвенцијама и идеји континуитета, ауторка је указала на повезаност конвенцијских парова у материји издржавања (конвенције из 1956, одн. 1958 и обе конвенције из 1973. године), како у материји одређивања меродавног права, тако и признања и извршења страних одлука (наравно, указујући да ове друге имају шире поље примене, јер се односе на све врсте издржавања, док се прве ограничавају на обавезу издржавања према деци). Такође, наговестила је и њихову повезаност са будућим хашким инструментима у овој области – Протоколом из 2007 и Конвенцијом из 2007 године.

Када је о осталим двома конвенцијама из овог периода реч, ауторка најпре нише о Конвенцији из 1961 године и указује на њене недостатке (првенствено, проблем позитивног сукоба држављанства), а следећи идеју континуитета, и на пјену наследницу, Конвенцију из 1996 године. Поред тога, добро предочава разлоге неуспеха Конвенције из 1965 године о усвојењу (која је амбициозно решавала питања надлежности, меродавног права и признања и извршења одлука о усвојењу и никада није ступила на снагу), сматрајући да је тежња ка реалном и могућем у овој материји оно чему је требало тежити. Потврду за такав став представља чињеница да је каснија Конвенција о међународном усвојењу из 1993. године, постављајући себи скромније циљеве, постала данас једна од најшире прихваћених хашких конвенција уопште.

Други део рада (стр. 45-125) посвећен је стварању модерног хашког система заштите деце и подељен је у две Главе. У првој, реч је о настанку и развоју модерног система заштите деце и посебно, о утицају који је на стварање тог система имала Конвенција о правима детета (1989). У оквиру те Главе размотрена су поједина права детета и испитан начин њихове имплементације у савременим хашким конвенцијама. Конкретно, ради се о следећим конвенцијама: Конвенцији о грађанскоправним аспектима међународног одвођења деце (1980), Конвенцији о заштити деце и сарадњи у области међународног усвојења (1993), Конвенцији о надлежности, меродавном праву, признању, извршењу и сарадњи у материји родитељске одговорности и мера за заштиту деце (1996), Конвенцији о међународном издржавању деце и о другим облицима породичног издржавања (2007) и Протоколу о меродавном праву за обавезе издржавања (2007). Када је реч о појединим правима, ауторка је анализирала питања која се односе на родитељско право и алтернативне облике старања над децом, затим, питања везана за незаконито одвођење или задржавање деце, међународно усвојење, право детета на издржавање, заштиту права детета које има или тражи статус избеглице, као и право детета на мишљење. Поред тога, слично као и у Првом делу, запажен је напор ауторке да установи опште карактеристике модерног хашког система заштите деце. У том смислу, понавља значајну идеју континуитета (која се као црвена нит

провлачи Хашком конференцијом од 1902 до 2007. године), али такође наводи и три подједнако важне, изворне карактеристике модерног система – стварање аутономног појма детета, употребу појма уобичајеног боравишта детета као специфичне тачке везивања (у односу на општи појам уобичајеног боравишта) и сарадњу држава уговорница посредством својих централних органа. Ове три карактеристике предмет су брижљиве анализе ауторке. Најпре се детаљно разматра појам детета у хашким конвенцијама и пут који је преваљен од појма „многолетника“ до појма „детета“, као и сами начини дефинисања појма. Након тога, следе минуциозна излагања о уобичајеном боравишту детета и начинима његовог утврђивања (тест родитељског права, тест „дете у фокусу“, тест фактичких околности), као и анализа појединих специфичних ситуација у којима треба утврдити уобичајено боравиште детета (нпр. деце на школовању у иностранству, деце млађег узраста, деце која се скривају, деце без уобичајеног боравишта и деце са више уобичајених боравишта). Ова излагања илустрована су пажљиво изабраним (и бројним) случајевима из праксе судова држава уговорница, као и Суда правде Европске уније. Поред тога, посебно је обрађено и питање уобичајеног боравишта детета у праву Републике Србије, при чему су излагања поткрепљена необјављеним одлукама наших судова до којих је ауторка дошла током свог истраживања. Што се тиче треће карактеристике, посебно је истакнут значај улоге централних органа које државе именују у складу са конвенцијским одредбама, омогућавајући тако висок степен међународне сарадње и ефикаснију примену самих конвенција, лишених често непотребног формализма.

Трећи, централни део рада (стр. 126-364), тиче се примене принципа најбољег интереса детета у хашком систему заштите деце. Овај кључни принцип, наиме, идеја је водила свих хашких конвенција о деци и истовремено латмотив свих правних целина међународног приватног права које поједине конвенције уређују. Другим речима, било да се ради о нормама о међународној надлежности, одређивању меродавног права или признању и извршењу страних одлука, у одређеним нормама сваке од њих уткано је настојање да се промовише овај принцип (на теоријском плану), односно (у пракси) дође до решења којим се у конкретној животној ситуацији уистину најбоље штите интереси детета. С обзиром да модерни систем заштите обухвата различита питања регулисана конвенцијама (отмицу детета, међународно усвојење, вршење родитељског права, мере за заштиту детета, укључујући старатељство и хранитељство, као издржавање детета), требало је зато у свакој од њих трагати за конкретизацијом „чаробне формуле“, односно одговарајућим решењима којима се то постиже.

Овај захтевни циљ који су тежиле да остваре кашке конвенције модерног периода ауторка је врло посвећено анализирана у неколико Глава. Најпре, у Глави I класичном апаратом међународног приватног права, испитујући однос општих установа ове гране права (заједничких за све или само за поједине конвенције) и принципа најбољег интереса детета. У том смислу, посебна пажња је посвећена питању квалификације и установи јавног поретка (заједничким за све конвенције) и установи *renvoi* (узвраћању и преупућивању) и проблему претходног питања (као установама које се налазе само у појединим конвенцијама). Притом треба истаћи да је ауторка током анализе ових установа остварила успелу равнотежу теоријског и практичног, јер су у фокусу била важна конкретна питања која се тичу примене самих конвенција. На пример, у оквиру квалификације разматрана је родитељска одговорност, а такође и право на виђање (круцијални појмови); претходно питање је посебно разматрано у материји издржавања (у којој су проблеми у пракси веома чести); анализа установа јавног поретка обилује корисним практичним примерима из иностране и домаће судске праксе.

Глава II и Глава III овог дела односе се на методе заштите најбољег интереса детета у кашким конвенцијама. Ауторка их је означила као *метод унификације* (Глава II) и *метод сарадње* (Глава III). Ова подела је од изузетне важности за разумевање функционисања кашког система заштите деце. С једне стране, методом унификације државе чланице преузимају конвенцијска решења и постижу једнообразност у примени норми међународног приватног права (или норми појединих правних целина), док се, с друге стране, методом сарадње надлежних органа држава чланица тежиште конвенцијских решења помера изван класичних оквира међународног приватног права и усмерава ка њиховој честој комуникацији, обавештавању или договарању о мерама које треба предузети, али, чини се, са већом ефикасношћу у погледу постизања коначног циља - заштите интереса детета.

Остварење заштите најбољег интереса детета методом унификације ауторка анализира кроз поједине правне целине међународног приватног права. Следећи њихов логички редослед, бави се најпре питањем међународне надлежности, затим одређивања меродавног права и на крају, признања и извршења страних одлука. Основна сврха истраживања у том делу је да се у свакој од целина идентификују установе и саме норме које оваплоћују принцип најбољег интереса детета. Резултати су занимљиви, понекад неочекивани, јер се показује да су и поједине установе и норме садржане у конвенцијама, које имају привид неутралности, заправо конструисане тако да доприносе постизању решења у складу с принципом најбољег интереса детета.

Тако, када је реч о међународној *надлежности*, разматрања су подељена на излагања о директној и индиректној надлежности (мада је ова друга врста надлежности могла бити систематизована и у оквиру испитивања улоге принципа најбољег интереса детета приликом признања и извршења страних судских одлука).

Директна надлежност, према ставовима ауторке, промовише принцип најбољег интереса детета одређивањем *forum proprio* (одговарајућег, најподеснијег суда), што се може извршити *апстрактним* избором критеријума (на пример, уобичајеног боравиште детета или његове присутности у одређеној држави) или утврђивањем *конкретно* повољнијег суда за дете (као што је то случај са установом трансфера надлежности). Поред тога, у оквиру ових излагања ауторка разматра и важна питања односа литиспенденције и најбољег интереса детета, као и надлежности за хитне и привремене мере (у оквиру заштите *in abstracto*). Опет, у оквиру излагања о повољнијим критеријумима надлежности *in concreto*, поред трансфера надлежности, посебну пажњу привлаче излагања о *forum divortii* (избор критеријума који омогућавају равнотежу између најбољег интереса детета, интереса родитеља и интереса државе) и о негативној надлежности у материји издржавања (где избор критеријума омогућава равнотежу између интереса детета (поверлица) и интереса дужника). Најзад, и разматрање односа апстрактно и конкретно повољнијих основа надлежности, као и анализа права на ефикасан приступ суду, схваћеног као право детета, односно као право дужника, свакако заслужују пажњу.

У оквиру индиректне надлежности, ауторка истиче могућност заштите деце унификацијом критеријума у начелу и посебно разматра тзв. систем огледала (истоветност критеријума директне и индиректне надлежности). Њена анализа односи се у првом реду на Конвенцију 2007 о издржавању у оквиру које указује на примену критеријума уобичајеног боравишта детета (уместо уобичајеног боравишта поверлица), а затим и на „систем огледала“ заједнички за све поверлице. Такође, врло је значајно што је посветила пуно пажњу честом питању у пракси наших судова – атракцији надлежности поводом спора о статусним питањима која се тичу детета – нудећи прихватљива и образложена решења. На крају излагања о индиректној надлежности, размотрене су и дилеме везане проблем изворне и изведене атракције надлежности у светлу односа Конвенције 2007 и Конвенције 1996, као и посебна ситуација када се „систем огледала“ не може применити на случајеве који се тичу деце.

Заштита најбољег интереса детета методом унификације у материји *меродавног права* у првом реду се односи на употребу аутономије воље, а затим и на примену објективних тачака везивања. У оба случаја, ауторка истражује везу колизионих норма са нормама о надлежности, што

је веома добар приступ, јер на тај начин утврђује (изричиту или прећутну) намеру творца конвенција за постизањем *Gleichlauf*-а, односно примене принципа *lex fori in foro proprio* (који се у материји заштите деце сматра не само прихватљивим, већ и пожељним решењем). Могућност његове примене ауторка посебно разматра у односу на аутономију воље и заједничко држављанство странака. Враћајући се потом питању корелације норми о надлежности и колизионих норми на примеру Протокола о меродавном праву за обавезе издржавања (2007), врло сликовито врши анализу помоћу успешне градације о „пожељној, неопходној и сувишној симетрији“. Након тога, из назначеног фокуса разматра одредбе Конвенције о надлежности, меродавном праву, признању, извршењу и сарадњи у материји родитељске одговорности и мера за заштиту деце (1996) које се тичу аутономије воље, *ex lege* родитељске одговорности, клаузуле одступања и њеног односа према установи трансфера надлежности.

У материји *признања и извршења*, посебна пажња је најпре посвећена системима признања страних одлука. Ауторка умесно врши кратку поделу (на систем признања *ipso iure* и класичан систем признања) у намери да, с једне стране, објасни дејство система *ipso iure* (иначе, непознатог нашем међународном приватном праву), а с друге, да укаже на специфичности класичног система признања у овом домену. Одмах, затим, следе излагања о најбољем интересу детета као услову за *признање* мера за заштиту деце, а потом и као услову за њихово *извршење*. Када је реч о признању, посебно се води рачуна о утицају права детета на мишљење, а поред тога, и о начинима избегавања (реалне) опасности од признања противуречних одлука у различитим државама. На крају ове Главе, ауторка анализира класичан систем признања у материји издржавања деце, указујући на његове основне карактеристике, али и на поједина ужа питања (на пример, делимично признање, да ли је право на правну помоћ - право детета или дужника). Последња ужа тема тиче се система признања у Конвенцији 2007 и утврђивања разлика у односу на Конвенцију 1996 и Конвенцију 1993, посебно, у погледу конкретног права детета које се настоји да заштити.

Када је реч о методу сарадње, као другом методу заштите најбољег интереса детета, ауторка разликује два његова вида - у ужем и у ширем смислу. У ширем смислу, компарира се методом унификације, анализиран је на питањима родитељске одговорности и издржавања деце и притом је јасно указано на његов значај и начин практичног функционисања. С друге стране, операционализација метода сарадње у ужем смислу (као главног метода) изложена је на питањима међународне отмице деце (незаконитог одвођења или задржавања) и међународног усвојења. Излагања ауторке о овим питањима спадају сигурно у најбоље делове докторске дисертација.

Када је реч о отмици деце, минуциозна анализа изузетака од обавезе повратка детета (изузетак опасности, изузетак људских права и изузетак заснован на мишљењу детета), праћена пластичним случајевима из праксе судова држава уговорница Конвенције 1980, оставља веома добар утисак. Такође, ауторка се у даљој анализи није устручавала да стави на сто и размотри врло деликатна и компликована питања тумачења Конвенције 1980 пред Европским судом за људска права и да се суочи са разликама у тумачењима различитих већа истог Суда. Најзад, али не мање важно, напротив, одважно се упустила и у анализу односа Конвенције 1980 и Конвенције 1996, питајући у самом наслову да ли се ту ради о односу ривалитета или партнерства и какве су практичне последице чланства државе у само једној од њих или у обема (питања која су од изузетног значаја за Републику Србију која је тренутно чланица Конвенције 1980, али намерава да у релативно кратком року постане чланица и Конвенције 1996). У својој анализи, ауторка је дала одговоре који ће сигурно бити корисни и нашим судовима и нашим централним органима приликом решавања случајева отмице деце. Још једну похвалу ауторка заслужује с обзиром да није мимоишла ни Европску конвенцију о признању и извршењу одлука о старању о деци и о поновном успостављању односа старања (1980), испитујући њен однос према Конвенцији 1980 и Конвенцији 1996. Та разматрања су такође важна за Републику Србију, јер је она чланица Европске конвенције 1980. Осим тога, важно је и у принципу размотрити однос између (све бројнијих) конвенција Савета Европе и хашких конвенција.

Метод сарадње је доминантни метод приликом заснивања међународног усвојења. Централни органи држава уговорница и њихова сарадња пре, у току и након заснивања усвојења представља темељ конструкције Конвенције 1993. У том смислу, ауторка је добро указала на разлоге због којих Конвенција 1993 (за разлику од Конвенције 1965) не садржи норме о међународној надлежности и колизионе норме, већ се ограничава на сарадњу централних органа (да би се усвојење засновало) и на (олакшано) признање усвојења заснованог у једној држави уговорници у другим државама уговорницама. Посебно су размотрена питања имплементације принципа најбољег интереса детета у Конвенцији 1993, и то како пре покретања поступка одлучивања о међународном усвојењу, тако и када је реч о пост-адоптивној заштити усвојеника. Исто тако, предмет разматрања су и питања мобилног сукоба закона и уступања надлежности, заштита посебне категорије деце (деце избеглица, деце без пратње), као и утицаја Конвенције 1993 на међународно приватно право Републике Србије, будући да је ова Конвенција последња хашка конвенција коју је наша држава ратификовала (2013).

Четврти део докторске дисертације (стр. 365-405) посвећен је, чини се у савременом периоду, неизбежном питању односа хашког система заштите деце и међународног приватног права Европске уније. Разлози за избор овог питања и његово уврштавање у посебан део докторске дисертације су барем двоструке природе.

Први се везују за период до 2007. године и однос латентне конкуренције (и благог анимозитета) између Хашке конференције и Европске комисије. Наиме, до тог периода део међународног приватног права Европске уније је (након Амстердамског уговора (1997/9) комунитаризован и регулативе (уредбе) које су из ове материје доношене за потребе Европске уније углавном су представљале пресликане и побољшане (прилагођене потребама држава чланица ЕУ) текстове појединих хашких конвенција (нпр. о достављању, извођењу доказа или родитељској одговорности). Притом су, понекад постојале и видљивије разлике (на пример, ако се упореде хашка Конвенција 1996 и Регулатива Брисел Ibis). Питање је било како треба да се понашају државе чланице ЕУ, које су све истовремено и чланице Хашке конференције, када се ради о примени критичних хашких конвенција, како у међусобним односима, тако и према трећим државама. После краћег периода неизвесности, 2007. године је остварено решење засновано на компромису, које је уједно означило и почетак интензивне сарадње Хашке конференције и Европске Уније.

Ови други разлози, дакле, везују се за измену Статута Хашке конференције и стварање могућности да (пored држава) њене чланице постану „регионалне организације економске интеграције“ (члан 3 Статута). После ових измена из јануара 2007, Европска унија је постала чланица Хашке конференције априла 2007. У материји међународног приватног права која је комунитаризована, Европска унија је једина чији се глас може чути на органима Конференције, док у погледу области које то још увек нису, државе чланице ЕУ могу (барем формално) самостално иступати на сесијама Хашке конференције.

Имајући у виду наведени след догађаја, ауторка је у дисертацији посебну пажњу посветила односу Регулативе о надлежности, меродавном праву, признању и извршењу одлука и сарадњи у материји обавеза издржавања (2008) и Хашког протокола о меродавном праву за обавезе издржавања (2007). Наиме, то је једини случај (до сада) да се у Регулативи ЕУ (члан 15) непосредно упућује на примену хашке конвенције (одн. Протокола). Другим речима, иако у називу садржи „одређивање меродавног права“ сама Регулатива не садржи колизионе норме, већ упућује судове држава чланице Европске уније на примену колизионих норми из Протокола 2007

(Европска унија је прва ратификовала Протокол 2007, Република Србија, друга, на основу чега је он и ступио на снагу у међународном смислу).

Исто тако, предмет анализе ауторке представља и однос споменуте Регулативе ЕУ и Конвенцији о међународном издржавању деце и о другим облицима породичног издржавања (2007). Интересантно је притом да је априла 2014. Европска унија ратификовала и Конвенцију 2007.

Поред упоредног излагања наведених извора, ауторка је посебну пажњу посветила и односу Регулативе Брисел IIbis и Конвенције 1980, веома добро указујући на тренд „европеизације“ хашке Конвенције 1980 и на последице таквог приступа. Једнако вредно је и излагање о *сукобу* принципа најбољег интереса детета и принципа међусобног поверења и сарадње (доминантног у односима држава чланица Европске уније) који понекад доводи до изненађујућих резултата у пракси. На крају, ауторка се упустила и анализу односа „неизбежног“ – Регулативе Брисел IIbis и Конвенције 1996, указујући на разлике у пољу примене оба инструмента, на њихове сличности и практичне последице таквих решења.

Докторска дисертација *Заштита деце у хашким конвенцијама о међународном приватном праву* представља самосталан рад кандидаткиње Сање Марјановић у међународноправној научној области, односно у материји међународног приватног права.

Предмет истраживања докторске дисертације посвећен је питању које изазива пажњу како правне теорије, тако и правника практичара. Томе у прилог сведочи чињеница да су хашке конвенције постале саставни део система међународног приватног права 143 државе света (76 држава чланица Хашке конференције и 67 држава које нису чланице Хашке конференције, али су потписале, приступиле или ратификовале једну или више хашких конвенција). Република Србија је тренутно чланица 11 хашких конвенција, а од 5 конвенција које чине модерни хашки систем заштите деце, чланица је 3 конвенције, док је у току поступак приступања четвртој (Конвенцији 1996).

С друге стране, материја заштите деце, посебно након доношења Конвенције о правима детета (1989), перманентно се налази у жижи интересовања правничке јавности. Од многих питања која су тим поводом постављена, најчешће је било како ће државе имплементирати у своје национално законодавство конвенцијска решења. Истог ранга било је и питање како ће поједине међународне организације, у првом реду оне које се баве прекограничном судбином деце, реаговати у новој ситуацији. Након читања докторске дисертације *Заштита деце у хашким*

конвенцијама о међународном приватном праву кандидаткиње Сање Марјановић можемо закључити да Хашка конференција за међународно приватно право успешно решава тај задатак и да не треба сумњати да ће и будућности то чинити.

Докторска дисертација се, дакле, односи на низ питања заштите деце – отмице (одвођења од једног родитеља), међународног усвојења, издржавања, вршења родитељског права, старатељства, хранитељства, мера за заштиту деце – која су регулисана са пет тзв. нових хашких конвенција. Из тога произилази да је кандидаткиња Сања Марјановић током израде тезе била суочена са изузетно комплексном и хетерогеном материјом у којој је требало пронаћи идеје којима су се руководили творци сваке од ових конвенција, идентификовати конвенцијска решења која носе те идеје, анализирати их међусобно и на крају уобличи их у одговарајући систем (заштите деце). За успех у том раду није ни у ком случају било довољно изнети основна решења сваке од конвенција и препричати их уз пригодне коментаре. Напротив, добро познавање самих конвенција била је тек почетна претпоставка, након које се морало попети уз високе степенце међународног приватног права, како би се одозго, са респектабилне интелектуалне висине, све конвенције заједно разгледале и како би се уочило оно што их спаја, раздваја и одликује сваку од њих. Тај задатак је кандидаткиња успешно обавила. Комплексну и изузетно захтевну тему је компетентно и одговорно обрадила. Притом, с обзиром да таква тема није била предмет истраживања у литератури (домаћој или иностраној), кандидаткиња је морала је прибегнути оригиналној структури рада, оригиналним поделама, као и оригиналним називима појединих односа. Иако се не морамо сложити са свим њеним изборима, морамо истаћи да је структура логично постављена, да обухвата сва релевантна питања везана за предмет истраживања и да одражава аналитички детаљан и кохерентан приступ научном раду.

Докторску дисертацију одликује солидан правнички језик са смислом за полемичко изражавање, који уводи читаоца у предмет научног разматрања и нуди могуће одговоре.

Посебан квалитет научног рада представља обимна библиографска грађа коју чини 248 библиографских јединица и велики број одлука националних судова (држава са репрезентативним системима међународног приватног права), затим одлука оба европска суда, као и (што наводимо као посебан квалитет) одређен број необјављиваних одлука судова Републике Србије из најновијег периода. Богату библиографску грађу кандидаткиња је зналачки користила и уградилa у анализу свих релевантних питања у оквиру предмета истраживања.

Докторска дисертација је од посебно значаја за Републику Србију која је чланица 3 конвенције о заштити деце, а налази се на прагу приступања и четвртој, Конвенцији 1996. Анализе дате у докторској дисертацији биће од велике користи и нашим судовима и централним органима у практичној примени ових конвенција.

б) Чланци:

„Обавеза издржавања деце у комунитарном међународном приватном праву“ (Право Републике Србије и право Европске уније - стање и перспективе. Св. 2 / уредници Наташа Стојановић, Срђан Голубовић. - Ниш : Правни факултет, Центар за публикације, 2009. - Стр. 283-314, ISBN 978-86-7148-099-4) (M44)

Ауторка анализира покушај Европске уније да оствари потпуну унификацију међународног приватног права у материји породичног права, посебно разматрајући Регулативу 4/2009 о надлежности, меродавном праву, признању и извршењу одлука и сарадњи у материји издржавања и њен однос са Хашким протоколом о меродавном праву за обавезе издржавања (2007). При томе, она из поља примене *ratione materiae* Регулативе издваја обавезу издржавања деце, будући да се ова обавеза у Регулативи односи на све облике издржавања у породици. Дајући преглед основних решења Протокола на који упућује члан 15 Регулативе, ауторка указује на специфичности издржавања деце у Европској унији како из угла супстанцијалног права држава чланица, тако и упоређујући колизиона решења Протокола са ранијим хашким конвенцијама из ове материје. У делу који је посвећен решењима нашег права, она с правом критикује решење из члана 40 Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља (1982) које уређује одређивање меродавног права за односе родитеља и деце, имплицитно укључујући и издржавање. При томе сматра да иако је обавеза издржавања заснована на родитељско-дечјем односу, она заслужује посебну колизину норму. То образлаже чињеницом да је обавеза издржавања у суштини дужничко-поверилачки однос који, без обзира што свој основ има у једном од породичних односа, обухвата само дете и оног родитеља који дугује издржавање. Услед тога, закључује да је неоправдано одређивати меродавно право на основу *lex nationalis communis* и *lex domicilii communi родитеља и детета*, јер се на тај начин узимају у обзир држављанство и пребивалиште и оног родитеља који није страна овог дужничко-поверилачког односа и на кога се пресуда о издржавању не односи. Из ових разлога, ауторка предлаже ратификацију Хашког протокола о меродавном праву за обавезе издржавања (2007). Поред тога, у раду анализира и друге одредбе Регулативе које се односе на надлежност (право на приступ суду и бесплатну правну помоћ), литиспенденцију и конекције

спорове, те дупли механизам признања и извршења одлука о издржавању условљеног чињеницом да ли су државе чланице обавезане Протоколом или то, пак, нису.

“Саопштавање правних схватања суда у парничном поступку” (Пристап правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије : тематски зборник радова. Књ. 3 / /уредник Невена Петрушић/. – Ниш : Центар за публикације Правног факултета, 2009. – Стр. 203-212, ISBN 978-86-7148-103-8) (M44)

У овом чланку ауторка анализира потребу измене домаћег Закона о парничном поступку у погледу увођења начела тзв. отвореног правосуђења, које подразумева да је суд у обавези да своја правна схватања саопштава странкама у току поступка за мериторно решавање спора. При томе, она полази од такве одредбе која је 2003. године уведена у Закон о парничном поступку Републике Хрватске, али има у виду и ставове Европског суда за људска права заузетим у случајевима *Feldbrugge v Netherlands (1987)* и *Lobo Machado v Portugal (1996)*. У овим случајевима, Суд је изнео становиште према коме право странака на саслушање обухвата и право да им се предоче предлози, наводи и мишљења свих органа и лица која би могла утицати на одлуку. У исто време, ауторка образлаже зашто концепт отвореног правосуђења не угрожава непристрасност суда. Практичну вредност овог концепта она разматра на примерима из међународног приватног права, посебно проблема сукоба квалификације правних категорија, наводећи пример квалификације заједничког завештања супружника и установа непознатих домаћем правном систему (траст), од чијег решавања зависи како одређивање меродавног права тако и могућност да странке предузимају радње којима диспонирају својим процесним овлашћењима (условљених благовременим обавештавањем о начину на који ће суд приступити решавању проблема квалификације).

„Европске перспективе међународне медијације у грађанским и трговинским споровима“ (Зборник радова Правног факултета у Нишу. – Ниш : Правни факултет, Центар за публикације, 2010. – 55 (2010), стр. 173-194, ISSN 0350-8501) (M52)

Овај рад говори о значају медијације и других метода вансудског решавања спорова (АДР) у ситуацијама са међународним обележјем. Ауторка, најпре, полази од значаја АДР метода у начелу, онако како то питање сагледавају Савет Европе и Европска унија. Наиме, Савет Европе је донео Препоруку Rec(2002)10 о медијацији у грађанским стварима, док је Европска унија ову материју уредила Директивом 2008/52 о појединим аспектима медијације у грађанским и

трговинским стварима (на основу које су државе чланице обавезне да изврше њену имплементацију у своје национално право). Ауторка се фокусира на Директиву Европске уније и њен утицај на регулисање медијације *de lege ferenda* у праву Републике Србије, пре свега имајући у виду прекограничне спорове. У анализи, она указује да лет кључних одредаба Директиве о - суспензији рокова током спровођења медијације, гарантовању поверљивости, могућности оглашавања споразума извршним, његовом признању и извршењу у другим државама (Уније), контроли квалитета рада медијатора и овлашћењу судија да могу позвати странке на медијацију - треба узети у обзир приликом евентуалне ревизије Закон о посредовању – медијацији из 2005. године.

„Мед-арб као модел алтернативног решавања спорова“ (Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије : тематски зборник радова. Књ. 5 / /уредник Невена Петрушић/. – Ниш : Центар за публикације Правног факултета, 2010. – Стр. 191-200, ISBN 978-86-7148-121-2) (M44)

Овај чланак односи се на испитивање могућности прихватања хибридних модела за алтернативно решавање спорова у домаће право, имајући у виду мед-арб модел који представља комбинацију медијације и арбитраже. Најчешћи разлог стварања хибридних модела јесте потреба странака да, у случају неуспеха медијације, поступак одмах пређе у следећу фазу у којој се спор решава на ауторитативан начин. Ауторка разматра карактеристике мед-арб метода, овлашћења која има медијатор-арбитар, истичући да је предност овог метода у томе што једно исто лице обавља и функцију медијатора и арбитра, чиме се омогућава да поступак буде економичнији, с обзиром да прелазак у фазу арбитраже захтева мање времена. Поред тога, спор може бити брже решен јер је арбитар већ упознат са чињеничним стањем, што није случај ако арбитра тек треба изабрати. Најзад, ни поновно саслушање странака најчешће неће бити потребно. Ауторка закључује да су наведене предности од нарочитог значаја у случају трајнијих пословних односа јер омогућавају њихов евентуални наставак у кратком року. Када је реч о домаћем праву, истиче да су према Правилнику о спољнотрговинској арбитражи поступак мирења и арбитраже одвојени и да пристанак на мирење не значи и пристанак на надлежност арбитраже у случају неуспешног мирења. С обзиром да овај Правилник већ предвиђа да арбитар који обавља функцију медијатора може предложити и коначно решење спора, што није могуће према Закону о посредовању-медијацији (2005), она закључује да нема разлога да се овај хибридни модел не прихвати јер подразумева примену „најбољег из оба света“.

„Еколошке штете у међународном приватном праву ЕУ“ / Мирко Живковић, Сања Марјановић (Екологија и право: тематски зборник / [уредници Предраг Димитријевић, Наташа Стојановић ; превод Гордана Игњатовић]. - Ниш : Центар за публикације Правног факултета, 2011. - Стр. 385-404, ISBN 978-86-7148-146-5) (M44)

У раду је анализирана потреба да се у међународно приватно право Републике Србије уведу специјалне колизионе норме за штете нанете животној средини. При томе се ова идеја образлаже потребом унификације с међународним правом Европске уније и позивањем на решења (колизионе норме) садржане у Регулативи 864/2007 о меродавном праву за вануговорне обавезе (Рим II). Наиме, ове норме, с једне стране, почивају на принципу универзалне примене (примењују се и када је меродавно право државе нечланице Европске уније), а с друге стране су одраз савремених тенденција развоја међународног приватног права у материји деликата. Конкретно, ове тенденције карактерише увођење аутономије воље, примена права државе у којој је наступила директна штета, дозвољавање превентивних тужби за штете које ће вероватно наступити, примена заједничког уобичајеног боравишта странака као тачке везивања, увођење посебних правила за поједине врсте деликата и могућност примене специјалне клаузуле одступања. Аутори имају у виду и чињеницу да ће наше судије, почев од дана уласка Републике Србије у Европску унију, између осталог, одмах морати да примењују и Регулативу Рим II. Имајући у виду да ће то бити велика промена за судије, с обзиром на садашње значајно другачије уређење материје, предлаже се да у новом Закону о међународном приватном праву Републике Србије буду садржана европска решења. На тај начин, судије и други напни практичари имали би довољно времена за привикавање на нове прописе. Такође, у раду се разматрају предности и недостаци европских колизионих решења из угла предвидљивости меродавног права, принципа убиквитета, једностране и двостране аутономије воље, примена појединих општих устапова (као што су норме непосредне примене, односно, правила о безбедности и понашању) и питање активне процесне легитимације државе.

„International Adoption in Serbian Law“ / Mirko Živković, Sanja Marjanović (Revue h ellenique de droit international. - Athens : Sakkoulas Publ., 2011. - 1(2011), str. 173-198, ISSN 0035-3256) (M 53)

Чланак је посвећен уређењу материје усвојења у правном систему Републике Србије. Њиме су обухваћене како релевантне супстанцијалне и процесне одредбе Породичног закона (унутрашње породично право), тако и норме о надлежности, меродавном праву и признању одлука о усвојењу садржаних у Закону о решавању сукоба закона са прописима других земаља (1982) и низу двостраних уговора које је Србија закључила у овој материји (Међународно приватно право).

Поред тога, у раду су анализиране одредбе Породичног закона о правима странаца да буду усвојитељи кроз примере из праксе Министарства рада. При томе је посебно указано да се у појединим случајевима усвојитељи са двоструким држављанством од којих је једно држављанство Републике Србије, третирају (када је реч о подношењу потребне документације) као страни држављани, а с аспекта поступка (подношења захтева за усвојење) као домаћи држављани. Коначно, у раду је предложена ратификација Хашке конвенције о заштити деце и сарадњи у материји међународног усвојења (1993).

„Јурисдикциони имунитет стране државе - између унутрашњег и међународног права“
(Зборник на трудови од деветтата Конференција за Међународно приватно право „Најновији тенденцији во Европското Међународно приватно право“, 23 Септември, 2011. - Скопје : Правен факултет „Јустинијан Први“, 2011. - Стр. 233-248) (М 53)

Овај рад посвећен је контроверзном питању судског имунитета стране државе. Анализиран је како са теоријског, тако и са практичног становишта. Посебна пажња посвећена је случају *Ferrini vs. Federal Republic of Germany* (1997). Такође, указано је на поједине битне разлике у решавању овог питања у оквиру Европске конвенције о имунитету држава из 1972. године и Конвенције УН о јурисдикционом имунитету стране држава и њихове имовине из 2004. године, будући да свака од њих претендује (барем) на делимичну унификацију међународних обичаја у овој материји. Ипак, како ауторка истиче, иако је током прошлог века теорија рестриктивног јурисдикционог имунитета однела превагу над теоријом апсолутног имунитета, случајеви у којима страна држава може бити тужена пред домаћим судом нису ни до данас сасвим разјашњени. Приметна шароликост решења којима се ово питање уређује у упоредном праву и само релативни значај међународних кодификација, стварају утисак да још увек нису пронађени поуздани критеријуми за разликовање делатности *iure imperii* и *iure gestionis* стране државе. Ове констатације ауторке посебно добијају на значају имајући у виду крутост и анахроност решења у праву Републике Србије (које, на жалост, није усамљено у региону, што ауторка посебно анализира). Штавише, она успева да унесе мало светла у опскурну регулативу јурисдикционог имунитета стране државе у домаћем праву указујући на могућа решења. При томе, води рачуна о потреби очувања основних правних принципа (правне сигурности и права на приступ суду) и о неопходности постизања разумне равнотеже између интереса стране државе и интереса физичког или правног лица које се у поступку јавља насупрот ње. Разматрајући три могућа решења питања судског имунитета стране државе у праву Републике Србије *de lege ferenda* (измена одредбе члана

26 Закона о парничном поступку; ратификација Европске конвенције или Конвенције УН и доношење националног закона који би у потпуности уредио ово питање), ауторка се опредељује за доношење посебног закона, образлажући свој став јасним и уверљивим аргументима.

„Међународна надлежност за спорове о издржавању у међународном приватном праву Србије de lege lata и de lege ferenda“ (Зборник радова Правног факултета у Нишу. - Ниш : Правни факултет, 2013. - Бр. 65 (2013), стр. 399-418, ISSN 0350-8501) (M51)

Ауторка у овом раду разматра проблем који је настао услед специфичне ситуације у којој се тренутно налази међународно приватно право Републике Србије у материји издржавања. С једне стране, још увек важе норме о надлежности Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља (ЗРСЗ) из 1982. године, а, с друге стране, колизионе норме овог закона су derogиране новим међународним извором – Хашким протоколом о меродавном праву за обавезе издржавања (2007), коме је Република Србија приступила 2013. године. Стога се ауторка улустила у занимљиво, али очигледно и неопходно испитивање функционисања (и делотворности) важећих норми о надлежности у односу на нове колизионе норме садржане у Хашком протоколу (до доношења новог Закона о међународном приватном праву Републике Србије, сада у фази Нацрта, и нових норми о међународној надлежности у материји издржавања). При томе, она с правом указује на застарелост критеријума опште и посебне надлежности предвиђене ЗРСЗ-ом, илуструјући то и примерима. Поред тога, износи став о три вида корелације норми о надлежности и колизионих норми, полазећи од идеја на којима се прећутно или изричито заснивају норме Хашког протокола. Ауторка објашњава неконзистентност норми о надлежности из ЗРСЗ-а и колизионих норми Протокола у ситуацијама, када по њеном мишљењу, постоји њихова пожељна, неопходна или, пак, сувишна симетрија. Не мање важности је и питање адекватности критеријума надлежности усвојених у бројним двостраним уговорима који обавезују Републику Србију, а који су махом копија решења ЗРСЗ-а, те ауторка указује да је измена ових уговора неопходна. Коначно, она закључује да ће измена норми ЗРСЗ-а (новим Законом о међународном приватном праву) имати вишеструки значај – с једне стране учиниће корелацију са Протоколом бољом, а с друге, биће омогућена (оправдана) надлежност суда Србије у већем броју случајева. Због тога је, према њеном мишљењу, даљи развој система издржавања у новом међународном приватном праву Србије окренут завршетку Нацрта новог Закона о међународном приватном праву Србије и Хашкој конференцији за међународно приватно право. Циљ је да се систем који је почео да се ствара Протоколом и чије се контуре препознају у одредбама Нацрта, заокружи.

„Уобичајено боравиште детета - пресуда у случају Харун“ (Усклађивање права Србије са правом ЕУ: тематски зборник радова / главни и одговорни уредник Мирослав Лазинић. - Ниш: Правни факултет, 2014, стр. 463-486, ISBN 978-86-7148-187-8) (M44)

У овом чланку, ауторка разматра посебан концепт уобичајеног боравишта – уобичајено боравиште детета, и то у несвакидашњим околностима када дете није уопште боравило у држави у односу на коју се разматра постојање његовог уобичајеног боравишта. Наиме, ово контроверзно питање постало је актуелно 2013. године, након случаја који је разматрао Врховни суд Велике Британије, колоквијално назван случај *Харун*. Крајње необичне околности случаја, како ауторка истиче, с правом треба да унесу сумњу у до сада непољуљани став према коме дете увек мора боравити у одређеној држави да би у њој стекло уобичајено боравиште. Тако настала дилема, према њеном мишљењу, није безазлена јер има кључну улогу за примену Хашке конвенције о грађанскоправним аспектима међународне отмице деце (1980) чија је уговорница и Република Србија. У раду, ауторка анализира разлоге за одустајање од објективног елемента уобичајеног боравишта детета у изузетним ситуацијама, посебно када је његово одсуство последица насиља у породици. Иако је ово једно од оних питања поводом којих би се разумно могли износити аргументи у прилог оба становишта (о (не)постојању уобичајеног боравишта детета), ауторка уверљиво образлаже свој став о неприменљивости класичних критеријума за одређивање уобичајеног боравишта детета, бранећи тезу да не може бити речи ни о стицању тзв. невољног уобичајеног боравишта у држави у којој је дете, заправо, незаконито задржано.

„Утицај хашких конвенција о међународном приватном праву на усклађивање права Србије са правом ЕУ у материји заштите деце“ (Зборник радова Правног факултета у Нишу. – Ниш : Правни факултет, Центар за публикације, 2014. – Бр. 68 (2014), стр. 875-892, ISSN 0350-8501) (M51)

Овај чланак инспирисан је новином коју је у односу Хашке конференције за међународно приватно право и Европске уније донела измена Статута Хашке конференције 2007. године. Наиме, новим чланом 3 Статута Хашке конференције предвиђена је могућност да поред држава, чланице ове престижне светске организације постану и регионалне економске организације. Европска унија је искористила ову могућност и 2007. године постала прва (и до сада - једина) међународна организација те врсте, чланица Хашке конференције за међународно приватно право. Посматрано из угла Европске уније, та промена означила је нову еру у њеном раду на пољу међународног

приватног права. Ово стога што је, према мишљењу ауторке, процес настанка међународног приватног права Европске уније у одређеној мери заснован на прилагођеној рецепцији појединих конвенција донетих у окриљу Хашке конференције. Тај процес је, како ауторка сматра и ваљано аргументује, најочигледнији у материји заштите деце и испољава се у два вида. Први подразумева директни утицај хашких конвенција јер ЕУ преузима конвенцијска, „хашка решења“, односно врши њихово прилагођавање („европеизацију“) за сопствене потребе. Тај вид процеса она анализира на два примера – најпре, у односу Регулative ЕУ 4/2009 о надлежности, меродавном праву, признању и извршењу одлука и сарадњи у материји издржавања према Хашком протоколу о меродавном праву за обавезе издржавања (2007) и према Хашкој конвенцији о међународном остваривању издржавања деце и других облика породичног издржавања (2007), а затим, и на примеру „европеизације“ Хашке конвенције о грађанскоправним аспектима међународне отмице деце (1980) у оквиру Регулative Брисел IIbis (2003). Уједно, ауторка се не устручава да отвори интригантан проблем сукоба принципа најбољег интереса детета и принципа међусобног поверења и сарадње држава Уније. Други вид утицаја хашких конвенција је, како ауторка истиче, индиректан и заснива се на подстицању држава чланица Европске уније да ратификују оне хашке конвенције којима се Европска унија не може непосредно обавезати – на пример, Хашку конвенцију о надлежности, меродавном праву, признању и извршењу одлука и сарадњи у материји родитељске одговорности и мера за заштиту деце (1996). Поред тога, у раду ауторка анализира и значај који би за Србију имале ратификације ове конвенције и Хашке конвенције о међународном остваривању издржавања деце и других облика породичног издржавања (2007).

4.2. Истраживачки рад у оквиру научно-истраживачких пројеката

1. TEMPUS JEP POGESTEI - Post-graduate Studies for European Integration at the Faculties of Law at the Universities of Belgrade, Niš and Novi Sad (2008. година).
2. Научно-истраживачки пројекат „Пристап правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“, реализован на Правном факултету Универзитета у Нишу уз подршку Министарства науке и заштите животне средине Републике Србије, на основу Уговора о реализацији пројекта из програма основних истраживања бр. 149043Д (2006-2010).
3. Научно-истраживачки пројекат „Заштита људских и мањинских права у европском правном простору“, који се реализује на Правном факултету Универзитета у Нишу (број уговора 179046), уз подршку Министарства просвете, науке и технолошког развоја (од 2011-2014. године).

4. Научноистраживачки пројекат Правног факултета у Нишу „Усклађивање права Србије са правом Европске уније“, до октобра 2014. године.

5. Цитираност објављених радова

Према расположивим подацима које је поднела кандидаткиња, Комисија је утврдила следеће податке о цитираности њених радова:

А) *Med-arb као модел алтернативног решавања спорова*, Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије : тематски зборник радова. Књ. 5, 2010, стр. 191-200, цитиран у

A. Adamović, *Alternative Dispute Resolution in Light of the Civil Procedure Act*, *Facta Universitatis, University of Niš*, Vol. 10, No. 2, 2012, ISSN 1450-5517, p. 167.

Б) *Међународна надлежност за спорове о издржавању у међународном приватном праву Србије de lege lata и de lege ferenda*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр. 65 (2013), стр. 399-418, цитиран у

М. Живковић, *О примени хашког Протокола о меродавном праву за обавезе издржавања у међународном приватном праву Србије*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр. 65 (2013), ISSN 0350-8501, стр. 84.

В) *Еколошке штете у међународном приватном праву ЕУ* / Мирко Живковић, Сања Марјановић, Екологија и право: тематски зборник, Центар за публикације Правног факултета, 2011, стр. 385-404, цитиран у

П. Ђундић, *Меродавно право за штету изазвану повредом животне средине у европском међународном приватном праву*, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, бр. 4/2013, ISSN 0550-2179, стр. 319, 324, 325, 328, 332 и 333.

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР И ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР КАНДИДАТКИЊЕ ЗА НАСТАВНИКА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТ

1. Мишљење о резултатима научно-истраживачког, стручног и професионалног рада и наставно-педагошког ангажовања

Када је реч о резултатима научно-истраживачког, стручног и професионалног рада, кандидаткиња др Сања Марјановић је поред докторске дисертације написала већи број научних и стручних радова из уже Међународно-правне научне области који су категорисани ранговима M51, M52, M53 и M44, чиме је у потпуности испунила услове за избор у звање доцент из чл. 26 Правилника о условима, поступку и начину избора у звање наставник Правног факултета Универзитета у Нишу. У својим радовима, кандидаткиња се бави разноврсним и актуелним питањима међународног приватног и међународног процесног права, а своје ставове излаже на јасан, разумљив и аргументован начин, анализирајући решења домаћег права у односу на достигнућа у савременом упоредном међународном приватном праву, као и релевантним међународним конвенцијама, укључујући и секундарно законодавство Европске уније. Аргументација коју том приликом излаже јасно указује на њену оспособљеност и зрелост за даље озбиљно бављење сложеном материјом међународног приватног права.

Допринос наставном раду који је др Сања Марјановић остварила током рада на Правном факултету у Нишу, најпре као сарадник у настави, а потом као асистент на предмету Међународно приватно право, може се оценити као веома задовољавајући. С тим у вези, треба имати у виду да кандидаткиња, захваљујући високом степену познавања међународног приватног права, компетентно и занимљиво излаже материју и тако успева да оствари активан однос са студентима у току наставе, подстичући их на дискусију и самостално критичко размишљање. При томе, она у настави користи савремене методе и технике и увек је доступна за објашњења и савете. Такође, кандидаткиња је у више наврата пружала помоћ у изради и развоју силабуса на обавезном и изборним предметима у свим студијским програмима академских студија права на Правном факултету у Нишу. Поред тога, др Сања Марјановић је била ангажована и у другим активностима у вези с основном делатношћу Факултета и учествовала је у реализацији научно-истраживачких пројеката, била је члан у стручним телима Факултета, као што су Комисија за утврђивање испуњености услова за издавање уверења о стицању звања дипломираног правника и правника на Правном факултету у Нишу (2009) и Статутарна комисија (2012. и 2013). Посебно би требало

истаћи изузетан допринос промоцији Факултета њеним ангажовањем у широј заједници (обављала је дужност секретара Радне групе Министарства правде Републике Србије за израду Нацрта новог Закона о међународном приватном праву; преводила међународне конвенције за потребе надлежних министарстава поводом њихове ратификације; одговарала на упитнике Хашке конференције за међународно приватно право; пружала помоћ при изради дела извештаја о усклађености законодавства Републике Србије са релевантним прописима ЕУ, представљеног током скрининга Поглавља 24 у Бриселу; пружала је стручну помоћ Министарству правде Републике Србије приликом уређивања сајта Министарства у стручном делу, у погледу ослобођења од полагања акторске кауције и утврђивања постојања услова реципроцитета, и др).

Током досадашњег ангажовања на Правном факултету Универзитета у Нишу, кандидаткиња др Сања Марјановић је самостално изводила вежбе и консултације из предмета Међународно приватно право на основу чега је стекла значајно наставно и педагошко искуство. Доступна је за консултације, објашњења и сугестије и ажурна је у иновирању наставних предмета и материјала. Закључујемо да је др Сања Марјановић несумњиво стекла поверење и углед међу студентима и колегама, чему у прилог иду и анкете студената Правног факултета Универзитета у Нишу у којима су њено ангажовање у настави и однос према студентима увек оцењивани највишим оценама.

Коначно, на основу свих резултата научно-истраживачког, стручног и професионалног рада, досадашњег ангажовања др Сање Марјановић у настави и односа према студентима, Комисија закључује да др Сања Марјановић испуњава све услове за избор у звање доцент у смислу чл. 26 Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу.

2. Предлог за избор кандидата

Имајући у виду све изнете оцене квалитета рада др Сање Марјановић, сматрамо да је кандидаткиња успешно развијала своје научне, стручне и педагошке способности и да је досегла ниво који је, без икаквих резерви, препоручује за избор у више академско звање. Дакле, на основу мишљења о научно-истраживачком, стручном и професионалном раду, као и у наставном и педагошком раду, те доприносу широј академској и друштвеној заједници, Комисија за писање извештаја за избор једног наставника у звање доцент за ужу Међународно-правну научну област, у складу са својим овлашћењима из члана 124 Статута Универзитета у Нишу и члана 94 Статута Правног факултета у Нишу, једногласно је усвојила следећи

ПРЕДЛОГ

1. Кандидаткиња др Сања Марјановић испуњава све услове за избор у звање доцент, у смислу члана 64 става 5 Закона о високом образовању Републике Србије, члана 120 става 5 Статута Универзитета у Нишу, члана 90 става 4 Статута Правног факултета у Нишу, члана 26 Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу и члана 11 Ближих критеријума за избор у звање наставника у пољу друштвено-хуманистичких наука који су саставни део Правилника о поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Нишу.
2. Комисија са задовољством предлаже Изборном већу Правног факултета у Нишу да донесе одлуку о утврђивању предлога за избор др Сање Марјановић у звање доцент за ужу Међународно-правну научну област.

У Нишу, 08.04.2015. године

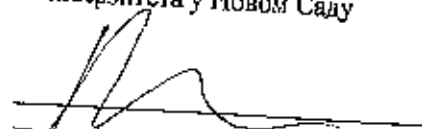
ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

Проф. др Мирко Живковић,
Редовни професор Правног факултета
Универзитета у Нишу

Проф. др Бернадет Бордаш,
Редовни професор Правног факултета
Универзитета у Новом Саду

Проф. др Давор Бабић,
Ванредни професор Правног
факултета Свеучилишта у Загребу